

ת"פ 43515/03/16 - מדינת ישראל נגד גל ברק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 43515-03-16 מדינת ישראל נ' ברק

לפני כבוד השופטת נעה תבור
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ מתמחה מר רביב מרגלית
נגד
הנאשם גל ברק
ע"י ב"כ עו"ד בני ברקי

גזר - דין

כללי

1. הנאשם, יליד 1997, הורשע לאחר שמיעת ראיות בחמישה אישומים בעבירות של סחר בסם מסוכן ואספקת סם לפי סעיפים 13+19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] תשל"ג-1973 (ריבוי מקרים) ובעבירה אחת של אחזקת סמים לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א)+7(ג) סיפא לפקודה הנ"ל (ריבוי מקרים).

הנסיבות פורטו בהרחבה בהכרעת הדין שניתנה ביום 17.06.18 ועל כן אתיחס אך לתמצית הממצאים העובדתיים שנקבעו במסגרתה.

בהכרעת הדין קבעתי כי באישום הראשון סיפק הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס לקטין כבן 14 בהזדמנות אחת בשנת 2015.

באישום השני מכר הנאשם לקטין כבן 16 בכעשר הזדמנויות סם מסוכן מסוג קנבוס בכל פעם גרם אחד בתקופה שבין סוף 2015 ועד פברואר 2016. בנוסף החזיק סמים והשתמש בהם עם אותו קטין בשמונה הזדמנויות נוספות.

באישום השלישי מכר הנאשם לקטין כבן 17 סם מסוג קנבוס בשש הזדמנויות במהלך השנה במשקל כולל של כעשרה גר'.

באישום הרביעי מכר הנאשם לקטין כבן 17 סם מסוג קנבוס בעשר הזדמנויות במשקל כולל של כשנים-עשר גר' וזאת בתחילת שנת 2016.

באישום החמישי סיפק הנאשם סם מסוג קנבוס לקטינה כבת 15 במספר הזדמנויות בתקופה שבין סוף 2015 ועד תחילת 2016.

שמיעת הראיות העלתה כי הנאשם ניהל שגרת חיים של מכירת סמים עסקית על פי מחירון ידוע בריבוי הזדמנויות

למגוון קטינים. העובדות בהן הורשע מצביעות כי בין אוקטובר 2015 ועד סוף חודש פברואר 2016 ביצע הנאשם לא פחות מ-26 מכירות של סם מסוג קנבוס לקטינים וסיפק סם זה לשני קטינים נוספים במספר הזדמנויות. כמות הסם נעה בין גרם למספר גרמים והמחירים נעו בין 100-110 ₪ לגרם ולעיתים סופק הסם ללא תמורה. בחלק מן המקרים ביצע הנאשם את העבירות בנסיבות חברתיות ותוך כדי כך החזיק וצרך סמים לשימוש עצמי. עוד ייאמר כי במסגרת הכרעת הדין זוכה הנאשם מחמת הספק מ-6 מכירות סם מסוכן מסוג קנבוס באותן כמויות.

2. לאחר שימוע הכרעת הדין ובשים לב לגילו הצעיר של הנאשם בזמן ביצוע העבירות, הופנה הנאשם לשירות המבחן לעריכת תסקיר.

התסקירים

3. בסופו של יום התקבלו בעניינו של הנאשם שלושה תסקירים:

בתסקיר הראשון מתאריך 03.02.19 התייחס שירות המבחן, בדרכו היסודית, למכלול נסיבותיו האישיות, המשפחתיות והבריאותיות של הנאשם. מדובר באדם צעיר כבן 21, מתגורר בבית הוריו, ועובד מספר חודשים עם דודו בתחום האינסטלציה. אין לנאשם הרשעות קודמות והוא מצוי בתנאים מגבילים של מעצר בית לילי במסגרת תיק זה.

4. שירות המבחן התייחס לקשייו התפקודיים של הנאשם לאורך השנים במסגרות השונות. כן התייחס שירות המבחן לבעיה בריאותית ממנה סובל הנאשם מגיל 17, שמפאת צנעת הפרט לא אפרטה. לדברי הנאשם החל לצרוך סמים מסוג קנבוס בגיל 18 בנסיבות חברתיות.

5. הנאשם התקשה לקחת אחריות מלאה על ביצוע העבירות והביע מורת רוח על כך שהוא היחיד שהועמד לדין מבין הקטינים איתם צרך סמים ביחד. הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו וטען כי הפנים את הפסול ומסר כי מיום מעצרו בתיק זה הפסיק לצרוך סמים. טענות אלו עמדו בסתירה לדגימת שתן שמסר לבדיקה ובהן נמצאו שרידי סם מסוג קנאביס וקוקאין. הנאשם הגיע לשתי בדיקות מתוך חמש אליהן הוזמן, באחת התגלו שרידי סם ובשניה הגיע ללא תעודת זהות ולא ניתן היה לבצע את הבדיקה. הנאשם שלל צורך של התערבות טיפולית בתחום הסמים. שירות המבחן התרשם ממוטיבציה נמוכה לטיפול ולשיתוף פעולה, ציין קושי של הנאשם לשמור איתם על קשר רצוף וקושי מצדו ליתן בהם אמון. לאחר שבחן את גורמי הסיכון ואת סיכויי השיקום, העריך שירות המבחן כי הנאשם זקוק לטיפול במסגרת אינטנסיבית שיהיה בה ליתן מענה לצרכיו הרגשיים, הנפשיים וההתמכרותיים. שירות המבחן הביע ספקנות באשר למידת יכולותיו וכוחותיו של הנאשם לעמוד בדרישות ובתנאי הטיפול מה גם שהנאשם שלל נזקקות טיפולית. לאור קשייו בקבלת אחריות, המשך שימוש בסמים לצד קושי לגייס כוחות להליך טיפולי, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית.

6. בדיון שנערך לאחר קבלת התסקיר ביום 07.02.19 ביקש הנאשם הזדמנות נוספת לקבלת טיפול והבטיח להשתנות ולעשות מאמץ להפסיק שימוש בסמים ולהתגייס לטיפול אם כי מחוץ לקהילה טיפולית. לאור גילו הצעיר שבתי והפניתי את הנאשם לשירות המבחן אם כי צוין בהחלטה כי אין בכך כדי להביע עמדה של בחירה בדרך שיקומית כתחליף למאסר. סברתי כי יש לעשות ניסיון נוסף לתחילת הליך גמילה מחוץ לכתלי בית הכלא.

7. **בתסקיר שני** מיום 11.4.19 דיווח שירות המבחן כי הנאשם החל טיפול רגשי באופן פרטי והביע נכונות

מילולית לפנות לטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות. כן דווח כי הנאשם הופנה למסירת 7 בדיקות שתן מתוכן הגיע ל-5. בארבע הבדיקות הראשונות נמצאו שרידי קנביס והחמישית היתה נקיה. שירות המבחן התרשם משינוי ראשוני בשיתוף הפעולה ועתר לדחייה על מנת לבחון המשך שיתוף הפעולה.

8. **בתסקיר שלישי** מיום 26.6.19 קיבל שירות המבחן מידע מפסיכיאטר שערך אבחון לנאשם וכן מן הפסיכולוג במסגרת הפרטית. שירות המבחן מסר כי הנאשם אינו מגיע אל הטיפול באופן סדיר, לא הטיפול הפרטי ולא בשירות המבחן. לאחר התייחסות לשיחות עם המטפלים השונים התרשמה קצינת המבחן כי הטיפול הפרטי אינו מהווה גורם מפחית סיכון ויש צורך במסגרת אינטנסיבית. עם זאת, הנאשם שלל צורך ורצון להשתלב בטיפול כזה והמטפלים בו העריכו כי אינו בשל לכך. בפן החיובי ציין שירות המבחן כי הנאשם הגיע לארבע בדיקות שתן מתוך שבע אליהן הופנה ואלו נמצאו נקיות. בסיכום התסקיר העריכה קצינת המבחן **סיכון ממשי להישנות התנהגות שולית**. לאחר בדיקה מעמיקה קבעה שלא נותר פתח להמשך מעורבות שירות המבחן ועל כן נמנע שירות המבחן מהמלצה שיקומית.

טיעוני הצדדים

9. ב"כ המאשימה התייחס בטיעוניה לניסיון להציג את המכירות כסחר בין חברים ושלל טענה זו. לדבריו מדובר במי שמצוי בעומק עולם הסמים והדבר בא לידי ביטוי במהירות השגת הסמים, בזמינות ובמקצועיות העברת הסמים. כמו כן הפנה התובע לתקופה הממושכת של סחר בסמים באישום השלישי. בא כוח המאשימה הפנה לערכים המוגנים של הגנה על בני נוער מפני הדרדרות לעולם הסמים, לעובדה שהנאשם מכר לקטינים שעדיין בשלב עיצוב האישיות והחשש כי השימוש בסמים שמכר הנאשם יביאו לשימוש בסמים קשים יותר בעתיד. לדבריו הנאשם איננו חבר של הקטינים אלא סוחר סמים שהקונים שהוזמנו לעדות חששו ממנו. כמו כן ציין כי הנאשם לא חסך עדויות הקטינים. התובע התייחס לכמויות הקטנות של הסם ולסוג הסם אך מנגד ציין את השיטתיות, את משך התקופה ואת הפגיעה המוחשית בערכים המוגנים. המאשימה ביקשה לקבוע מתחם נפרד לכל אישום כך שבאישום הראשון ייקבע מתחם שבין 6 ל-12 חודשי מאסר. מאחר ומדובר באספקה לקטין כבן 14 ביקשה למקם את הנאשם ברף האמצעי העליון. באישום השני עתרה למתחם שבין 6 ל-12 חודשי מאסר לכל מכירה. באישומים השלישי והרביעי עתרה למתחם שבין 12 ל-24 חודשי מאסר ובאישום החמישי עתרה למתחם שבין 6 ל-12 חודשי מאסר בפועל. המתחם הכללי אליו עתרו היה בין 30 לבין 50 חודשי מאסר. עתירתה המסכמת של המאשימה היתה לגזור עונש בגדר המתחם הכולל ולצדו מאסר על תנאי, פסילת רישיון, פסילת רישיון על תנאי וכן קנס משמעותי.

10. הסנגור הדגיש העובדה שהנאשם צעיר מאד ועדיין לא מלאו לו 22. לדבריו המעשים בוצעו כשהיה על גבול הקטינות משך ארבעה חודשים עד גיל 18.5. לדבריו הסנגור התיק נחקר כתיק נוער במשטרה, כתב האישום נוסח על ידי תביעות נוער ומהותית הנאשם אינו שונה מיתר הקטינים שנחקרו באותה פרשה. הסנגור עתר לאמץ את רוח הדברים וגם בגזר הדין להתייחס אל הנאשם כאל קטין. הסנגור ציין את העד הנזכר באישום השלישי שגם נגדו הוגש כתב אישום לבימ"ש לנוער (היה בין 16.8) ובעניינו הסתיים ההליך בטיפול בקהילה טיפולית. הסנגור טען כי הנאשם איננו סוחר סמים מן המניין אלא אדם צעיר שהגיע לבית המשפט בגלל שימוש מסיבי שעשה בעצמו בסמים. שימוש זה מקורו בקשיים רגשיים ובתסכולים והמפלט שמצא הנאשם הוא במריחואנה כפי שעושים רבים בגילו. על פי ההגנה, בשל ההיכרות עם הנאשם כמשתמש כבד פשטה השמועה שקל להשיג ממנו סמים וכך הגיעו אליו הקטינים חלקם לעישון משותף ואגב כך לרכישת סמים. הסנגור שם דגש רב בטיעוניה

על עישון בצוותא עם הקטינים שמבדיל בין הנאשם לסוחרים סמים 'רגילים'. כן הפנה הסנגור להפרש הגילאים בין הנאשם לבין הקונים שאינו הפרש משמעותי ולהיכרות הקודמת עם הקטינים. עוד הפנה לכך שנגד הקטינה הנזכרת באישום החמישי לא הוגש כתב אישום אף שגם היא סיפקה סמים לאחרים. הסנגור טען כי הנאשם לקח אחריות לגבי חלק מן המכירות כבר בחקירה וההליך נוהל בשל טענות משפטיות. הסנגור ביקש להתייחס לחלופי הזמן הרב מאז בוצעו העבירות ולכך שהנאשם נמצא בתנאים מגבילים עד היום. כן הוסיף כי כיום הנאשם מצליח להימנע משימוש בסמים וכי הסיבה להימנעות מהמלצה טיפולית על ידי שירות המבחן היא רק סירוב הנאשם לטיפול במסגרת קהילה טיפולית. עמדת ההגנה היא כי בחלופי הזמן הרב אין הצדקה לשלוח את הנאשם למאסר בכלא ושליחתו למאסר תהיה הרת אסון עבורו. הסנגור ביקש לקבוע כי מדובר באירוע אחד המצדיק מתחם ענישה אחד בלבד שנע בין עבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר. לאור ניקיונו העכשווי של הנאשם עתר להסתפק בעונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

11. הנאשם בדבריו ביקש שלא לשלוח אותו למאסר וחזר על כך שכיום אינו משתמש בסמים.

מתחם העונש ההולם

12. בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014), נקבע מבחן "הקשר ההדוק" לפיו עבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד. נפסק כי ככלל יש לבחון האם נמצאה בין הפעולות "סמיכות זמנים" ואם הפעולות הן "חלק מאותה תכנית עבריינית" (שם, פסקה 5 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז). ביחס לניתוח עבירות סמים חוזרות ומכירות ללקוחות שונים הועלתה השאלה בבית המשפט העליון בדונו ברע"פ 4687/15 פלגנ' מדינת ישראל (13.08.15). באותו ענין נדון נאשם שהורשע במכירות רבות של מריחואנה לאורך תקופה בת כשנה ושלושה חודשים. בשל התקופה הממושכת ציין בית המשפט העליון שלא ניתן לקבוע שמדובר באירוע אחד וקבע כי כל אישום (שכלל מספר מכירות לקונה מסוים) יהווה אירוע נפרד לצורך קביעת המתחם. אמנם מדובר בקביעה של דן יחיד במסגרת בקשת רשות ערעור ולא בהלכה במותב תלתא אולם בפסיקה שלאחר מכן הפנו מרבית פסקי הדין בפניהם הועלתה השאלה לענין פלג הנ"ל ופסקו על פי הקו ששורטט בו. בעניינינו ארבעה מתוך חמישה אישומים התרחשו בתקופה של כ-4 חודשים במהלכם מכר או סיפק הנאשם קנבוס לארבעה קטינים שונים. באישום נוסף מדובר על 6 מכירות לקטין נוסף שנמשכו לאורך שנת 2015. פרק הזמן קצר יותר מאשר בענין פלג אולם אופי המעשים והקשר השונה של כל לקוח עם הנאשם מצביעים על נפרדות בין אירוע לאירוע. באישום הראשון דובר על אספקה אחת לקטין כבן 14. מעדותו של קטין אחר בנוגע לאישום השני, עולה שיגרת חיים של שימוש בסמים תוך ציון כי את הסמים רכש מן הנאשם (סעיף 9 להכרעת הדין). באישום השלישי מדובר בקטין שהיה חברו של הנאשם. אף הפעם קבעתי כי מחומר הראיות עולה כי הנאשם היה מעורב לעומק בעולם הסמים על כל גווניו (סעיף 17 להכרעת הדין). באישום הרביעי מדובר במכירות לקטין שאינו במעגל החברים של הנאשם. באותו ענין קבעתי קיומן של לפחות עשר מכירות סמים ואף קבעתי כי מדובר במספר מינימלי לטובת הנאשם (סעיף 24 להכרעת הדין). באישום החמישי מדובר בקטינה שלה היכרות עם הנאשם ובמי שהנאשם סיפק לה סמים במספר הזדמנויות ללא תמורה והשניים עישנו את הסמים יחד. מדובר בסוגים שונים של קשרים ובעסקאות בעלות אופי שונה בין הנאשם לכל קטין אשר מצדיקות קביעת מתחם נפרד לכל אישום. עם זאת, בשל טיב העיסוק בסמים, משך התקופה ומאפיינים דומים בין העסקאות במובן סוג הסם, הכמויות ודרכי ההתקשרות מצאתי כי לאחר קביעת מתחמים נפרדים יש טעם בקביעת עונש כולל בגין האישומים כמכלול.

13. **הערכים המוגנים** - הערכים המוגנים עליהם מופקדת פקודת הסמים המסוכנים הם הגנה על שלום הציבור ועל בריאותו. רבות נכתב על הנזקים הישירים והעקיפים הנגרמים עקב שימוש בסמים - נזקים למשתמש ולחברה נזקים לגוף ולנפש. בתי המשפט שבו ושנו כי הצורך להילחם בתופעה אינו פחות גם כשמדובר בסמים הנחשבים קלים. שוב ושוב התייחס בית המשפט העליון לסיכון הנשקף מעבירות אלו, שהפכו רעה חולה ועל ההכרח לעצור את התפשטות נגע הסמים בחברה, בין היתר על-ידי השתת ענישה מרתיעה על הנוטלים חלק במערך הפצת הסמים. ברע"פ 6373/06 **מדינת ישראל נ' אלנשמי** (6.09.06), פסק בית המשפט העליון באלו המילים:

"כאשר בעבירות סמים עסקינן, לא ניתן להתעלם מהחובה המוטלת עלינו כמערכת וכחברה להיאבק בנגע הסמים. פן חשוב של מאבק זה הינו הטלת עונשים מחמירים על מי שבוחרים לעסוק בסחר בסם. הסחר בסמים מסוכנים הינו אמצעי קל ונח לעשיית רווחים נכבדים. ענישתם של מי שסחרו בסמים מסוכנים צריכה ליתן מענה גם לפיתוי זה ובמילים אחרות- על מי אשר שוקל לשלוח ידו בסחר בסמים להעמיד לנגד עיניו לא רק את הפיתוי לשלשל לכיסו סכומי כסף נכבדים, אלא את הסיכון של שהיה ממושכת מאחורי סורג ובריח".

ראו עוד בהקשר זה -ע"פ 972/11 **מדינת ישראל נ' יונה** (4.7.12), ע"פ 3117/12 **ארביב נ' מדינת ישראל** (6.9.12), ע"פ 211/09 **אזולאי נגד מדינת ישראל** (22.6.10) וכן ע"פ 1987/15 **דורי נגד מדינת ישראל** (17.08.15).

14. **נסיבות ביצוע העבירה ומידת הפגיעה בערכים המוגנים** - בענייננו עיקר פעילותו של הנאשם התרחשה במועדים סמוכים מסוף שנת 2015 ועד לתחילת שנת 2016, כשהתנהלותו מלמדת על תכנון, נגישות לסמים וביצוע המעשים גם לשם רווח כלכלי. אמנם מדובר בסם שנחשב קל ובכמויות שאינן גדולות אך מנגד חומרה מיוחדת בכך שמכירת הסם והספקתו היתה לקטינים ולקטינים צעירים מאד, בני 14, 15 ו-16 בלבד. חשיפת ילדים צעירים לשימוש בסם, הנגשת הסמים אליהם ואף העישון המשותף כל אלו הם בעלי השפעות הרסניות על עתיד הקטינים ועתידו של הנאשם בכלל זה. ספק אם מלוא משמעות השימוש מובנת לילדים בגילאים האלה, ספק אם שקלו הסיכונים, ספק אם הם יודעים מהו העולם שנכנסו אליו ומה קשה היציאה ממנו. לא בכדי החמירו בתי המשפט עם מי שמוכר סם לקטינים. העובדה שהנאשם לא היה מבוגר מהם בשנים רבות אמנם מקלה איתו במעט אולם במעט בלבד. השנים שהפרידו בין הנאשם לבין לקוחותיו הציבו אותו בעמדה שונה מהם וכך גם העובדה שאת מרבית העסקאות ביצע בתמורה כספית. דווקא בגילאים כה צעירים מורגש מאד פער השנים שבין 18 לבין 14. בהפרשי גילאים שבין כיתה ח' לבין סיום התיכון לא מדובר בחבורה הומוגנית של חברים כפי שניסתה לטעון ההגנה. שיטתיות המעשים ומגוון הקשרים מלמדת על חומרתם ועל חוסר תובנה מוחלט לנזק שהנאשם גורם. פוטנציאל הנזק שעלול להיגרם כולל את הקטינים עצמם, את סביבתם הקרובה ואת החברה בכללותה שתמצא עצמה מנסה להתמודד עם צירוף ילדים למעגל המתמכרים על כל השלכות ההתמכרות הידועות היטב.

מאחר ובתיק נשמעו ראיות ושמעתי את העדים ואף את הנאשם לא אוכל לקבל את הטענה כי בכל המקרים מדובר בשימוש חברתי של שווה בין שווים וחבר עם חבריו. הקטינים שהגיעו להעיד היו כולם למעט אחת עדים עוינים ועדותם שיקפה בבירור את הפחד מן הנאשם. העד א.ק. (באישום הראשון) העיד שאינו מקורב לנאשם ואינו נמנה על חוג חבריו (עמ' 66 ש' 11) אף שבאירוע אחד עשה שימוש בסמים שסיפק לו הנאשם. פער הגילאים בין השניים

הוא המשמעותי ביותר שכן העד היה בן 14 בתקופה אליה מתייחס כתב האישום. העד ד.ז. (באישום השני) אישר בחקירתו שימוש בצוותא עם הנאשם בשמונה הזדמנויות אך לצד זאת סיפר על קניות רבות ממנו מבלי שעישנו יחד ועל כך שהנאשם הוא זה שהציע לו לקנות סמים (ת/26 ש' 12 ואילך). העד ט.ב.א. (באישום השלישי) אמנם היה חבר קרוב של הנאשם אולם שניהם היו מעורבים עד צוואר במכירות סמים לאחרים ולא רק בעישון חברתי. מן הראיות שנשמעו עלה שהנאשם היה מעורב לעומק בעולם הסמים על כל גווניו וקיים מספר רב של עסקאות סמים עם לקוחות שונים (סעיף 17 להכרעת הדין). העד א.ס. (אישום רביעי) לא הכיר באופן אישי את הנאשם. לדבריו כאשר גילה הנאשם שהוא קונה סמים גם מאחר כעס עליו והזהיר אותו שלא יקנה מאחרים אלא ממנו בלבד. נקודה זו אושרה גם על ידי הנאשם (ראו סעיף 22 להכרעת הדין וההפניות שם). גם במקרים בהם היה עישון משותף כמו שמתארת הקטינה באישום החמישי פירטה הקטינה שלא היתה לה היכרות אישית עם הנאשם וההיכרות שלה היתה עם מי שרכש בעצמו סמים מהנאשם (עמ' 39 ש' 29). לנאשם היו אם כן מגוון קשרים, חלקם חברתיים, חלקם כללו עישון משותף אך חלקם עסקיים לחלוטין לרבות תחרות עם מוכרי סמים אחרים. בנסיבות אלה מידת הפגיעה בערכים המוגנים **משמעותית**.

15. **מדיניות הענישה** - בחינת מדיניות הענישה מעלה קשת רחבה של עונשים בעבירות של סחר בסם החל ממאסר על תנאי וכלה במאסרים מאחורי סורג ובריוח לתקופות משתנות, תלוי בנסיבות כל מקרה ומקרה, בכמויות הסם, מספר העסקאות, סוג הסם ובנסיבותיו האישיות של הנאשם:

א. עפ"ג (מרכז) 23775-04-15 **מדינת ישראל נגד מדמון** (21.6.15) הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון ב-16 עבירות של מכירת חשיש וקנביס לאנשים שונים לרבות לקטין בכמויות קטנות ובתמורה שבין 100-300 ₪ כל מכירה. כמו כן הורשע בהחזקת סם לצריכה עצמית (מנת חשיש) ובהפרת הוראה חוקית. בית המשפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם לכל אחת מעבירות הסחר בהן הורשע הנאשם נע בין 4 ל-12 חודשי מאסר בפועל. באיזון שבין עברו הנקי, גילו הצעיר (בן 20) ופתח מסוים של שיקום, לבין התסקירים השליליים שהתקבלו בעניינו והעדר רצון להירתם להליך טיפולי באותה עת, גזר בית משפט קמא על הנאשם 15 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי החמיר את עונשו ל- **24 חודשי מאסר** לאחר שקבע כי: "אין בכל הנסיבות המקלות כפי שהובאו על ידי בית המשפט קמא כדי להצדיק הטלת עונש מאסר לתקופה מצטברת של 15 חודשים, אשר הולמת מס' מועט של מכירות סמים ולא מכירה ב-16 הזדמנויות של חשיש וקנבוס לאחרים, שאינם סוכנים סמויים".

ב. **בעניין פלג** (שצוטט לעיל) - הורשע הנאשם בסחר בסמים לתקופה ממושכת של מלמעלה משנה. הנאשם ביצע עסקאות רבות של מכירת סם מסוג מריחואנה באמצעות מסרונים בכמויות הנעות מגרם עד כ-10 גרם תמורת מחיר קבוע של 100 ₪ לגרם. בית המשפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם לכל מכירה נע ממספר חודשי מאסר לתקופה קצרה שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד ל-15 חודשי מאסר. חרף נטילת אחריות והתסקירים החיוביים שהתקבלו בעניינו בית משפט קמא גזר על הנאשם שם 24 חודשי מאסר בפועל. בית משפט מחוזי מצא ליתן משקל רב יותר להליך השיקומי שעבר הנאשם והפחית עונשו ל- **18 חודשי מאסר בפועל**. בקשת רשות הערעור בבית המשפט העליון נדחתה.

ג. ת"פ (פ"ת) 27086-06-14 **מדינת ישראל נ' דיבפקר** (11.9.14), בו הורשע נאשם כי מכר בשלוש הזדמנויות סם מסוג חשיש לסוכנת משטרתית במשקלים של 0.64 גרם, 3.13 גרם, ו-2.82 גרם בתמורה ל-100 ₪, 250 ₪ ו-400 ₪ בהתאמה. הנאשם ללא עבר פלילי נדון, במסגרת הסדר טיעון, ל- **10**

חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

ד. ברע"פ 5712/16 **אייזנבארג' מדינת ישראל** (17.08.16) הורשע המערער על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע 4 עבירות של סחר בסמים מסוג קנבוס עם שני קונים נפרדים לאורך תקופה של חודשיים: עסקה אחת במשקל 2 גרם תמורת 200 ₪, שתי עסקאות תמורת סכום של 600 ₪ ועסקה נוספת תמורת 1,000 ₪. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע מ-8 חודשי מאסר ועד ל-24 חודשי מאסר וגזר את עונשו של המערער בתחתית המתחם ל- **8 חודשי מאסר בפועל** וענישה נלווית וזאת לאור עברו נקי, גילו הצעיר (בן 24) וההליך שיקומי חיובי שעבר במסגרת שירות המבחן. ערעורים לבית משפט מחוזי ועליון נדחו.

ה. ברע"פ 3627/13 **שדה נגד מדינת ישראל** (22.05.13), הורשע המערער בבית המשפט השלום בשתי עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל 0.87 ו-1 גרם. למבקש עבר פלילי ולא שיתף פעולה עם שרות המבחן. בית המשפט השית עליו **7 חודשי מאסר בפועל**, מאסר על תנאי, קנס ופסילה. ערעור בו התבקש בית המשפט להסתפק ב-6 חודשי מאסר בעבודות שירות נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור.

ו. בעפ"ג (מחוזי מרכז) 13964-09-17 זסלבסקי נ' מדינת ישראל (18.03.2018) - הורשע המערער, על יסוד הודאתו בעובדות כתב-אישום מתוקן, בביצוע 7 עבירות סחר בסמים ל-3 קונים שונים. בכל עסקה מכר כמות קטנה של 1 - 2 גרם סם מסוג קנביס, תמורת סכומים נמוכים ועל בסיס תשלום של 120 ₪ לגרם. הנאשם צעיר באמצע שנות העשרים לחייו, עברו נקי ועבר הליך טיפולי מוצלח במסגרת שירות המבחן עד כדי כך שהומלץ על ידם לסיים את ההליך ללא הרשעה. בית המשפט דחה את המלצת שירות המבחן, קבע מתחם ענישה שנע מ-9 חודשי מאסר ועד ל-24 חודשי מאסר **ומטעמי שיקום חרג מהמתחם והשית על המערער 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות**. בית המשפט שקל הפסקת העבירות זמן רב לפני שנתפס, קבלת אחריות מלאה, הליך טיפול מוצלח, בדיקות נקיות, סיכון נמוך להישנות עבירות, והמנעות מהסתבכות נוספת בזמן שחלף. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של הנאשם הן לעניין ההרשעה והן למתן הקלה נוספת בעונש תוך שציין כי בית משפט קמא הלך כברת דרך לקראת המערער עת שסטה לקולה ממתחם הענישה.

ז. בעפ"ג (מחוזיים) 21958-07-16 **שם טוב נ' מדינת ישראל** (09.04.18) - נדון עניינו של נאשם צעיר כבן 20, שעברו נקי אשר הורשע על פי הודאתו בחמישה אישומים בעבירות של הדחת קטין לסם מסוכן, החזקת סם לצריכה עצמית, סחר בסם והחזקת כלים להכנת סם מסוכן. על פי האישום הראשון הודה הנאשם שבמהלך שנת 2014 סיפק סם מסוכן מסוג גראס לקטינה. באישום השני מכר בארבעה מועדים לאורך אותה שנה לחברו כמות קטנה של סם מסוכן מסוג קנבוס וכן צרך עימו את אותו סם. באישום השלישי סיפק הנאשם בכעשר הזדמנויות במהלך שנת 2014 סם מסוג קנבוס לאדם אחר בנסיבות חברתיות. באישום הרביעי מכר הנאשם לאדם נוסף סם מסוכן תמורת 100 ₪. באישום החמישי החזיק סם לצריכה עצמית במשקל 1.79 גר'. בית משפט קבע **מתחם שנע בין 10 ל-30 חודשי מאסר בפועל** וגזר על הנאשם 10 חודשי מאסר הואיל ולא היה מקום לסטייה מהמתחם מטעמי שיקום. בשלב הערעור התעשת הנאשם וביקש לשתף פעולה עם שירות המבחן בהליך טיפולי. לאחר שהתמיד בהליך הטיפולי ובשים לב לתקופת מעצרו בתיק (5 שבועות) ולתקופה ממושכת בה שהה במעצר בית מלא,

מצא בית המשפט המחוזי לסטות מן המתחם והקל את עונשו ל-6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות.

ח. בת"פ (רמ') 49401-08-15 **משטרת ישראל שלוחת תביעות רמלה נ' יהל** (22.5.16) הורשע הנאשם על פי הודאתו בסחר בסמים (ריבוי עבירות), בכך שמכר לשני קונים שונים ב-12 הזדמנויות סמים מסוכנים מסוג חשיש וקנבוס וכן החזיק סם לצריכה עצמית. נקבע כי מתחם הענישה נע מ-6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-24 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם נגזרו **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות**.

ט. בת"פ (ירושלים) 62059-03-14 **מדינת ישראל נ' חיים עוזר וינברג** (2017) נקבע מתחם שבין 12 ל-48 חודשי מאסר בפועל למי שביצע כ-20 עסקאות סמים.

16. **באשר לעבירת אספקת סם** מסוג קנבוס/ חשיש ללא תמורה, מדיניות הענישה נעה בין מאסר על תנאי ועד מאסר בפועל לתקופה קצרה, שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות (ראו למשל: ת"פ (שלום-ראשל"צ) 45708-01-17 **מדינת ישראל נ' תשובה** (08.02.18), ת"פ (שלום-ת"א) 36376-01-14 **מדינת ישראל נ' מועלם ואח'** (13.07.17), ת"פ (צפת) 53549-08-10 **מדינת ישראל נ' אבו גבל** (12.7.12); ת"פ (עכו) 8914-07-08 **מדינת ישראל נ' קריחלי** (29.2.10); ת"פ (רמ') 3981-10-09 **מדינת ישראל נ' אבו צבייח ואח'** (4.7.10); ת"פ 1870/05 **מדינת ישראל נ' עמור** (5.9.06)).

17. אני קובעת **שמתחם העונש ההולם** בגין האישום הראשון והחמישי שעניינם אספקת סם לקטין **נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר קצר בפועל**.

באישומים השני השלישי והרביעי שעניינם מכירת סם מסוג קנבוס לקטינים בהזדמנויות חוזרות אני קובעת שמתחם העונש ההולם **בגין כל אחד מהם הוא בין 8 חודשי מאסר ועד -24 חודשי מאסר בפועל**.

18. עיינתי בפסיקה שהגיש הסנגור לעיוני ואין בה לשנות מהקביעה. כך למשל ת"פ 40063-03-18 בענין קדלקו שמחזק המתחם האמור, ת"פ (טבריה) 58609-01-18 שעוסק במכירה אחת בלבד של קוקאין ולא לקטין, בת"פ (ק. שמונה) 2128-04-18 היתה המלצה חיובית של שירות המבחן בענין נאשם שהודה וחסך עדים רבים, חלקם קטינים ונוכח עקרון אחדות הענישה שכן על שותפו נגזר עונש שיקומי, ת"פ (טבריה) 46593-03-18 הוגש גזר דינו של המסייע לעבירות והוזכר שותפו העבריין העיקרי שבעניינו התקבל תסקיר חיובי הכולל המלצה טיפולית. מקובל עלי כי קיימים בפסיקה מקרים בהם נגזרו עונשים מקלים אולם אלו הם החריגים שבפסקי הדין ואינם מלמדים על הכלל.

העונש המתאים לנאשם

19. הנאשם צעיר מאד ומצבו הרגשי והבריאותי אינו פשוט. אין לי ספק שעונש מאסר יפגע בו הן בשל גילו והן בשל מצבו הרגשי. מאסר מאחורי סורג ובריה הוא עונש קשה, קשה יותר כאשר מדובר במאסר ראשון וקשה אפילו יותר למי שמגיע כשהוא סובל מקשיים גופניים או נפשיים. הקושי לנאשם חמור ומעורר דאגה נוכח המתואר במכתב ס/1. עם זאת, עונש מאסר היא דרכו של המחוקק להתמודד עם פשיעה כדי להגן על החברה ועל פי עקרון ההלימה ביחס לחומרת העבירה. בשל גילו של הנאשם ובשל הנתונים שהעידו על שימוש בסמים נעשה מאמץ לרתום את הנאשם להליך טיפול ושיקום ולניסיון זה הוקדשה שנה שלמה. הבדיקות האחרונות

מלמדות על ניקיון מסמים ובכך יש הישג משמעותי לנאשם ונקודת אור חיובית. מנגד, הנאשם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן ואף לא עם טיפול פרטי אליו פנו הוריו, לא הגיע באופן מסודר ולא אפשר גישה לעולמו כך שניתן יהיה לסייע בהתמודדות אמיתית עם דפוסים המכשילים אותו. הניקיון שהושג על ידי הנאשם מסמים, שהוא הישג מרשים, אינו מספיק כדי להפחית סיכון להישנות עבירות כאמור בתסקיר האחרון שכן אינו מגובה בטיפול מקיף ועל כן מוקדם לקבוע כי מדובר בהישג יציב. על יסוד הראיות שנשמעו וכן נוכח האמור בתסקירים התרשמתי כי במקרה של הנאשם עבירות הסחר בסמים אינן רק תולדה של שימוש עצמי בסמים אלא דרך של פרנסה וחלק מדפוס עברייני. לפיכך גודל ההישג של ניקיון מסמים אינו ערובה לחזרה למוטב ולשינוי הדרך. בהעדר טיפול בדפוסים מכשילים ובהעדר חישוב מחדש של תפיסת החיים לא חלה הפחתה בסיכון להישנות עבירות.

20. הנאשם לא קיבל אחריות על המעשים שעשה ולא הביע תובנה לפסול בהם. אמנם הנאשם הודה בעובדות רבות מתוך כתב האישום אך הודאה זו באה רק לאחר שמיעת כל הקטינים ולאחר חקירותיהם הנגדיות ולאחר שהוריתי על הוצאת צו הבאה לשני קטינים שלא התייצבו מרצונם לעדות (פרוטוקול מיום 30.10.17). הודאתו החלקית של הנאשם לא חסכה ניהול מהותי של ההליך ובמהלך עדויות הקטינים ניתן היה להתרשם עד מה רב חששם מן הנאשם. לא ניתן לזקוף לזכותו חזרה למוטב או ניסיון לפיצוי על הנזק שהסב לאחרים. ביטוי לחלקיות קבלת האחריות ניתן למצוא בתסקיר הראשון (ואחריו לא צוין כל שינוי בעמדה).

21. שקלתי חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות אך לא מדובר בשיהוי בהגשת כתב האישום ועיקר הדחיה בתיק זה היתה לצורך שמיעת הראיות ולשם גיוס הנאשם למהלך שיקומי. מאחר ולאחרונה הוגש נגד הנאשם כתב אישום נוסף שבו אף נרשמה הודאתו, לא מדובר במי שפתח דף חדש. אותו הליך מצביע אף הוא על כך שאין בהכרח התאמה בין ניקיון מסמים לבין שינוי דרך חיים ונטישת נורמות עברייניות.

22. שקלתי תקופת מעצרו של הנאשם ופרק הזמן הארוך בו היה נתון בתנאים מגבילים. כן שקלתי העובדה שמדובר באדם צעיר ללא הרשעות קודמות.

23. בעת שהתסקיר השני פתח פתח של תקווה למסלול שיקומי הפניתי את הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות. באותו מעמד הבהרתי "על מנת שלא יהיה צל צילו של ספק כי אין בהפניה לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות שירות כדי לייצר ציפייה כי זה העונש אשר בסופו של יום ייגזר על הנאשם" אלא שמדובר בנתון משמעותי שיש להניח בפני בית המשפט (פרוטוקול מיום 16.4.19). לו היו התסקירים מקימים סיכוי ממשי לשיקום ניתן היה לשקול חריגה מן המתחם אולם כאמור לעיל בסופו של דבר אפיק זה לא התממש.

24. שקלתי העובדה שמדובר בסמים מסוג קנביס אולם מקום שהמכירה היא לקטינים אין בכך נסיבה מכריעה לקולה. במעשיו תרם באופן משמעותי להעמקת דפוסי שימוש של אותם קטינים והמציאות מלמדת שהשימוש בסמים קלים גורר לא אחת הדרדרות לסמים קשים יותר. נפסק בע"פ 407/97 **אמויאל נ' מדינת ישראל** (15.4.97):

"המאבק בהפצת הסמים כולל גם הפצתם של סמים קלים יחסית, דוגמת הקנבוס; ולמיותר יהיה להזכיר את המעבר הקל - והטבעי - מצריכתם של סמים קלים לכבדים יותר."

לנאשם כספק סמים יש אחריות לכך גם אם ברור שאינו הראשון שסיפק סמים לקטינים ואינו היחיד שעשה זאת.

לכך יש להוסיף ריבוי הקטינים להם מכר הנאשם סמים. אמנם בחלק מן המקרים מדובר על חבריו ואפילו על צריכת סמים משותפת. עם זאת קבעתי כי הנאשם לא פעל כחבר אלא כסוחר.

25. שקלתי התקופה בה בוצעו העבירות והעדר המלצה של שירות המבחן.

26. נוכח הנסיבות המקלות שפורטו לעיל לא מצאתי לצבור את העונשים בכל אחד ואחד מן האישומים כעתירת המאשימה אלא להסתפק בענישה כוללת שמשמעותה חפיפה ניכרת בין העונשים הנגזרים בכל אחד מן האירועים. גם לאחר הצטברות כל הנסיבות המקלות ובעיקר גיל הנאשם והעבודה שמדובר במאסר ראשון, הרי נוכח מדיניות הענישה הנוהגת, ריבוי קונים, ריבוי מכירות (לא פחות מ-26), העובדה שמדובר בקטינים, כל אלו אינם מאפשרים להסתפק בענישה קלה. בשל עונש המאסר וגילו הצעיר של הנאשם לא אכביד ברכיב הקנס אף שעבירות הסמים מבוצעות לשם רווח כספי וענישה כלכלית צריכה להיות חלק בלתי נפרד מרכיבי הענישה. כמו כן, מאחר והעבירות לא בוצעו באמצעות שימוש ברכב, לא מצאתי לגזור עונש של פסילה בפועל, אלא עונש פסילה על תנאי בלבד.

27. יש לקוות כי הנאשם ינצל את הפוטנציאל השיקומי בין כתלי הכלא כך שיעלה על מסלול נתיב חיובי להמשך חייו.

סוף דבר - אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **15 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו. הנאשם יתייצב למאסרו בבימ"ר ניצן, עד השעה 10:00, ביום 08.09.19 כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שב"ס בטלפונים 08-9787377, 08-97873336. תנאים שנקבעו בהליך המ"ת ישמשו ערובה להבטחת התייצבות הנאשם למאסר. כן אני מורה על הוצאת צו עיכוב יציאה מהארץ למשך 180 יום או עד להתייצבות הנאשם במאסר לפי המוקדם. רשמתי בפניי הצהרת הנאשם כי אינו אוחז דרכון.

ב. **10 חודשי מאסר על תנאי** והתנאי הוא שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים במשך 3 שנים מיום שחרורו.

ג. **6 חודשי מאסר על תנאי** והתנאי הוא שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים בתוך 3 שנים מיום שחרורו.

ד. **קנס בסך 1,500 ₪** או 7 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים שהראשון בהם ביום 1.9.19 והבאים בכל 1 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם תשלום במועד תעמוד יתרת הקנס לפרעון מידי.

ה. **פסילת רישיון על תנאי לתקופה של 9 חודשים** למשך שנתיים מיום שחרורו והתנאי שלא יעבור עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים.

תשומת לב שב"ס לצורך בפיקוח מפני סכנה לפגיעה עצמית נוכח האמור בתסקיר מיום 26.6.19 והאמור במכתב הפסיכולוג שסומן ס/1. שב"ס יערוך הבדיקות הנדרשות על מנת להגן על הנאשם ולשמור על בריאותו הפיזית והנפשית.

המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם על פי החלטת קצין משטרה.

ככל שהופקד פיקדון בתיק על ידי הנאשם, ובהיעדר מניעה על פי דין ולאחר התייצבות הנאשם למאסר, יש להחזירו לידיו או לידי גורם אחר לפי בקשת הנאשם.

המזכירות תשלח החלטה זו לשירות המבחן ולשב"ס.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ד תמוז תשע"ט, 17 יולי 2019, בנוכחות הנאשם וב"כ הצדדים.